

Specifika rozvoje vojenského újezdu Březina a okolních obcí

- minulý vývoj, současný stav a výzvy,
představení výsledků vlastního výzkumu

Josef Kunc - Petr Klusáček - Hana Skokanová – Bohumil
Frantál – Marek Havlíček – Jan Hercik- Tomáš Krejčí —
Stanislav Martinát

Ústav geoniky AV ČR, v.v.i., Oddělení environmentální geografie Brno,
www.geonika.cz, klusacek@geonika.cz

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví,
v.v.i.

Obsah:

- 1) Minulý vývoj
- 2) Současný stav a výzvy
- 3) Vlastní výzkum – představení vybraných výsledků
- 4) Závěr a doporučení
- 5) Další informační zdroje

1) Minulý vývoj – 20. století

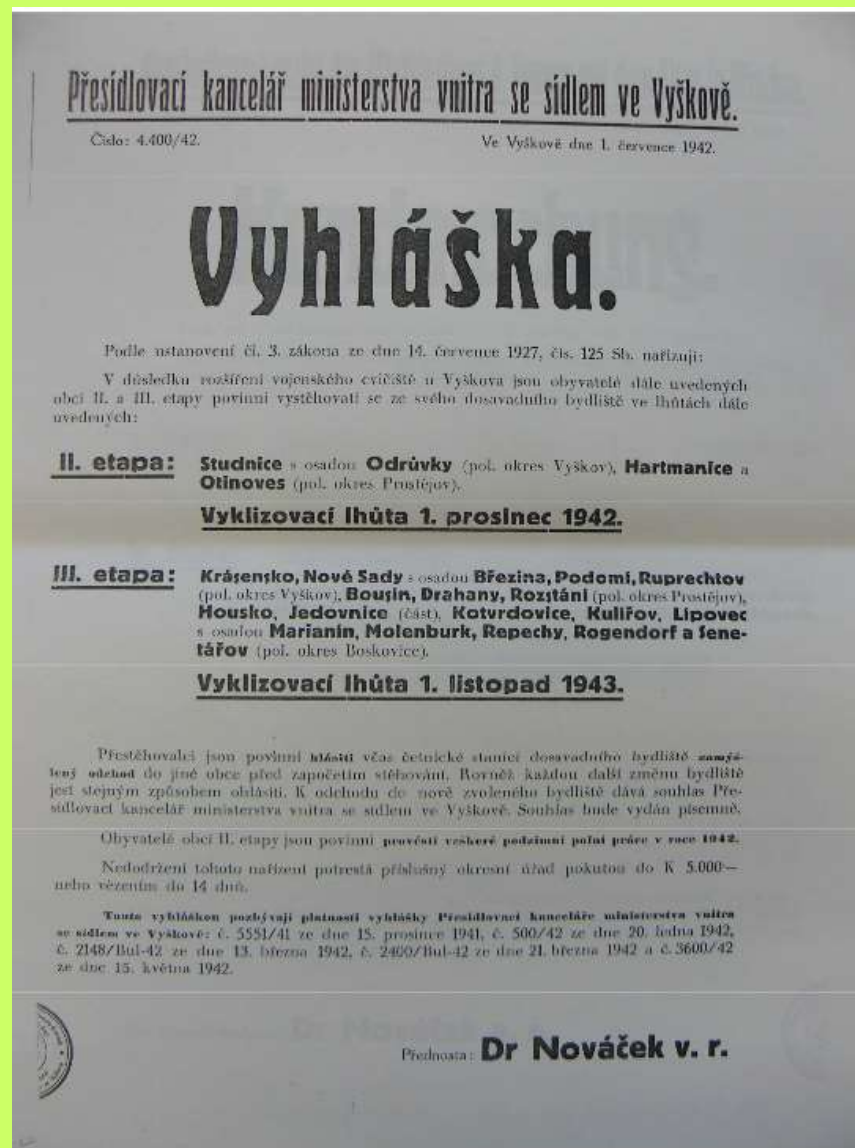
- 1933 – první plány na využití území k vojenskému výcviku, o dva roky později zřízeno Velitelství výcvikového tábora v Dědicích u Vyškova

Příklad prvorepublikových aktivit – cvičné betonové bunkry S1 a S2, z nichž první jmenovaný byl pro dezolátní stav odstraněn v roce 2006

1) Minulý vývoj – 20. století

Vyhláška přesídlovací kanceláře se sídlem ve Vyškově

Zdroj: https://is.muni.cz/th/105737/pdf_m/Povalecna_obnova_Drahanska.pdf

1) Minulý vývoj – 20. století

- Další aktivity byly zastaveny 2. světovou válkou, přičemž jednotky Wehrmachtu pokračovaly s výstavbou podle českého plánu
- Wehrmachtu původně vyměřený prostor nepostačoval, byly posunuty jeho hranice a plocha cvičiště se tak zdvojnásobila
- Násilně přitom bylo vystěhováno 33 osad a obcí s bezmála 20 000 českými obyvateli

Válkou zničené obce v bezprostředním zázemí újezdu
– Bousín a Nové Sady

1) Minulý vývoj – 20. století

- Po skončení 2. světové války byl československou armádou navrácen rozsah střelnic do své předválečné podoby a lidé se tak mohli vrátit do svých domovů
- Formální vznik VÚ Dědice zákonem v roce 1953, kdy byly vytyčeny také jeho hranice
- V roce 1993 do něj byla přesunuta část výzkumné a vývojové základny Armády ČR

1) Minulý vývoj – 21. století

- 2011 - ministr obrany Alexandr Vondra informoval starosty obcí Vyškovska, že ministerstvo obrany počítá s redukcí rozlohy vojenského újezdu Březina o cca 5 %
- Jihomoravský hejtmán Michal Hašek při tomto jednání dohodl rozšíření využitelnosti vojenského výcvikového prostoru pro výcvik složek Integrovaného záchranného systému Jihomoravského kraje, zejména Policie ČR
- 2012 – rozhodnutí vlády o zmenšení VÚ Březina o 750 ha, tedy skutečně zhruba 5 % rozlohy

1) Minulý vývoj – 21. století

1) Minulý vývoj – 21. století

- Zhruba pětina újezdu byla v roce 2005 zpřístupněna, především na severu, západě a východě prostoru
- Tyto oblasti jsou určeny k turistice a cykloturistice
- Z historických památek se ve zpřístupněných částech nacházejí zříceniny hradu Melice a Ježův hrad
- V nepřístupných částech je zámek Ferdinandsko a zříceniny Starý Plumlov a Smilův hrad

Zřícenina hradů Melice a Starý Plumlov

Zdroj: <https://www.turistika.cz/vylety/zbytky-zrizeniny-hradu-melice/foto?id=399680>;
<http://www.kultura.cz/profile/5983-zanikly-hrad-sary-plumlov-drahany>

1) Minulý vývoj – 21. století

- Území újezdu má poměrně významný vodní režim
- Územím protéká několik vodních toků, nejvýznamnějšími jsou Dražanský, Ferdinandský a Pustiměřský potok a vodní toky Hloučela, Velká a Malá Haná
- Vodní nádrže na území újezdu mají především vodohospodářský (nádrže Osina, Příhon, Prokop), účelově-vojenský (Myslejovická nádrž) a protipožární význam (nádrže Želivka, Jandovka aj.)

Myslejovická vodní nádrž a rybník Osina

Zdroj: <http://www.viktoria-hohe.net/priroda/vodni-nadrze-vojenskeho-ujezdu-brezina.html>

1) Minulý vývoj – 21. století

- Vodní nádrže na území vojenského újezdu Březina začaly být budovány v 80. letech minulého století v rámci vodohospodářských opatření programu ARO (asanace a rekultivace oblasti), který byl pro VVP Dědice zpracován počátkem 70. let
- Na počátku 90. let byly vybudovány nové a rekonstruovány stávající rybníky v rámci vládního programu revitalizace krajiny a vodních toků
- V současné době se dle územního plánu na území újezdu nachází přes 30 vodních nádrží, které plní funkci retenční, protipožární, výcvikovou, hospodářskou
- v roce 2016 a později by zde mělo vzniknout 13 nových rybníků, nádrží a tůní za zhruba 40 miliónů korun, které by měly pomoci vyřešit nedostatek vody (území leží ve srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny)

1) Minulý vývoj – 21. století

- Na území vojenského újezdu Březina se nenachází soustředěný sídelní útvar určený k trvalému bydlení civilního obyvatelstva
- Bydlení civilních osob je v roztroušené zástavbě jednotlivých objektů, v původním počtu celkem 5 objektů (hájenky)
- V současné době jsou trvale obydleny celkem 3 objekty

Hájenska u zámku Ferdinandsko uprostřed VÚ Březina

2) Současný stav a výzvy

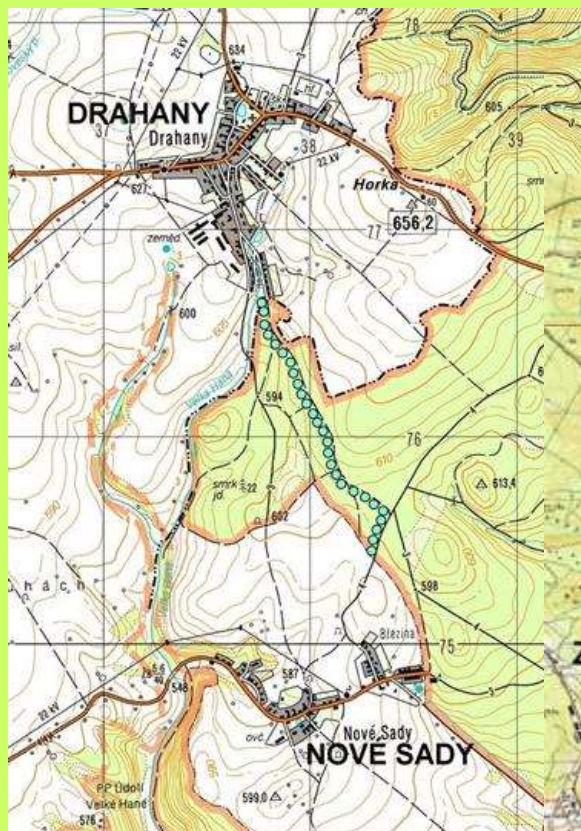
- od 1. ledna 2016 došlo ke zmenšení rozlohy VÚ Březina (o cca 5 %)
- Z újezdu byla vyjmuta nejvýchodnější část, která přiléhá ke katastru městyse Brodek u Prostějova, včetně okolí obce Podivice, která dosud je újezdem zcela obklopena, což jí bránilo ve využití evropských fondů, plné spolupráci s mikroregiony a rozvoji cykloturistiky

Cyklostezky ve VÚ Březina

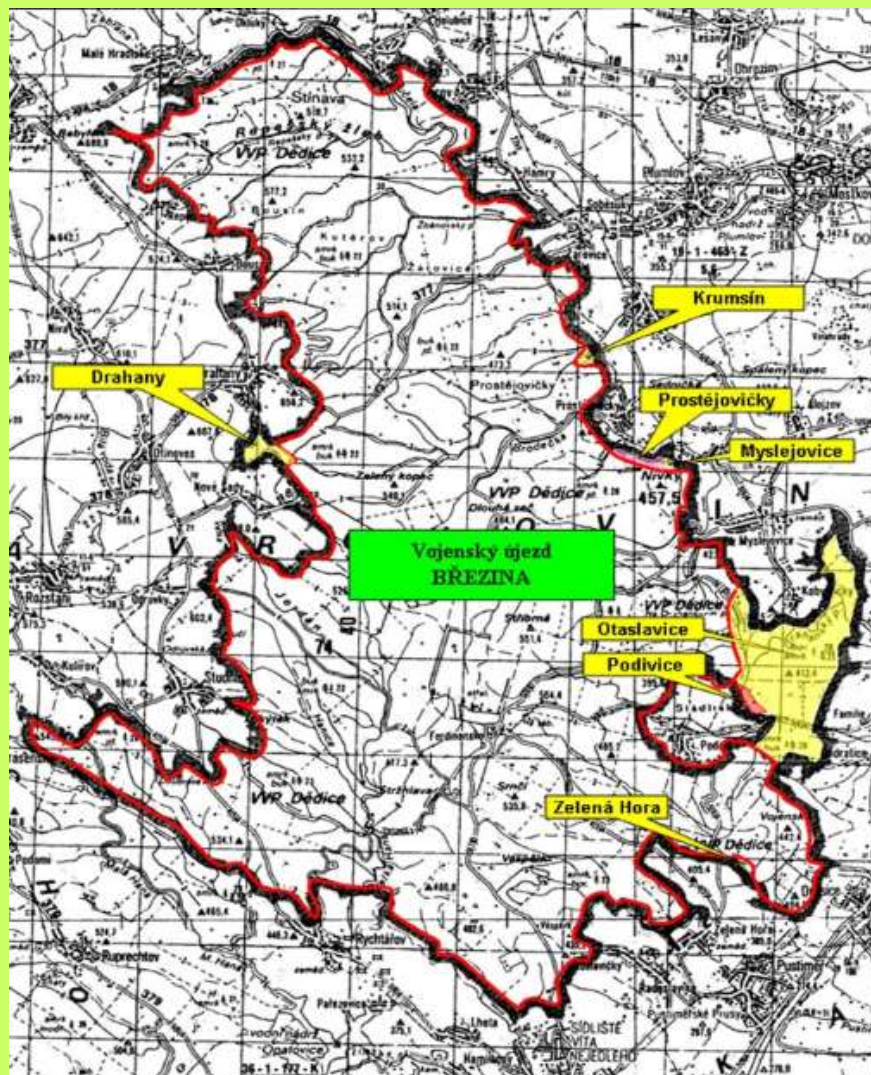
2) Současný stav a výzvy

Cyklostezky ve VÚ Březina

2) Současný stav a výzvy

Hranice vojenského újezdu Březina s vyznačením plánované restrukturalizace a rozdělení území

2) Současný stav a výzvy

- Dopravní obslužnost zajišťuje v okolí vojenského újezdu Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje a Integrovaný dopravní systém Olomouckého kraje
- Územím újezdu prochází tři silniční komunikace místního významu: silnice č. 377 II. třídy, silnice č. 37728 III. třídy a silnice č. 37731 III. třídy. Přítomnost vojenského újezdu představuje bariéru kontinuity dopravy v regionu
- To lze lehce doložit na příkladu místní komunikace č. 377 II. třídy, procházející severní částí újezdu a spojující obce Žárovice a Drahaný
- Silnice je často uzavírána z důvodu cvičných střelb na Střelnici bojových vozidel Ferdinandsko
- V návaznosti na tuto problematiku lze tvrdit, že přítomnost VÚ Březina vytváří taktéž bariéru v oblasti intenzity kontaktů mezi jednotlivými obcemi v bezprostředním okolí újezdu.

2) Současný stav a výzvy

Komunikace ve VÚ Březina

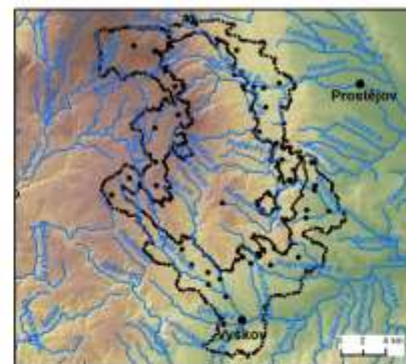
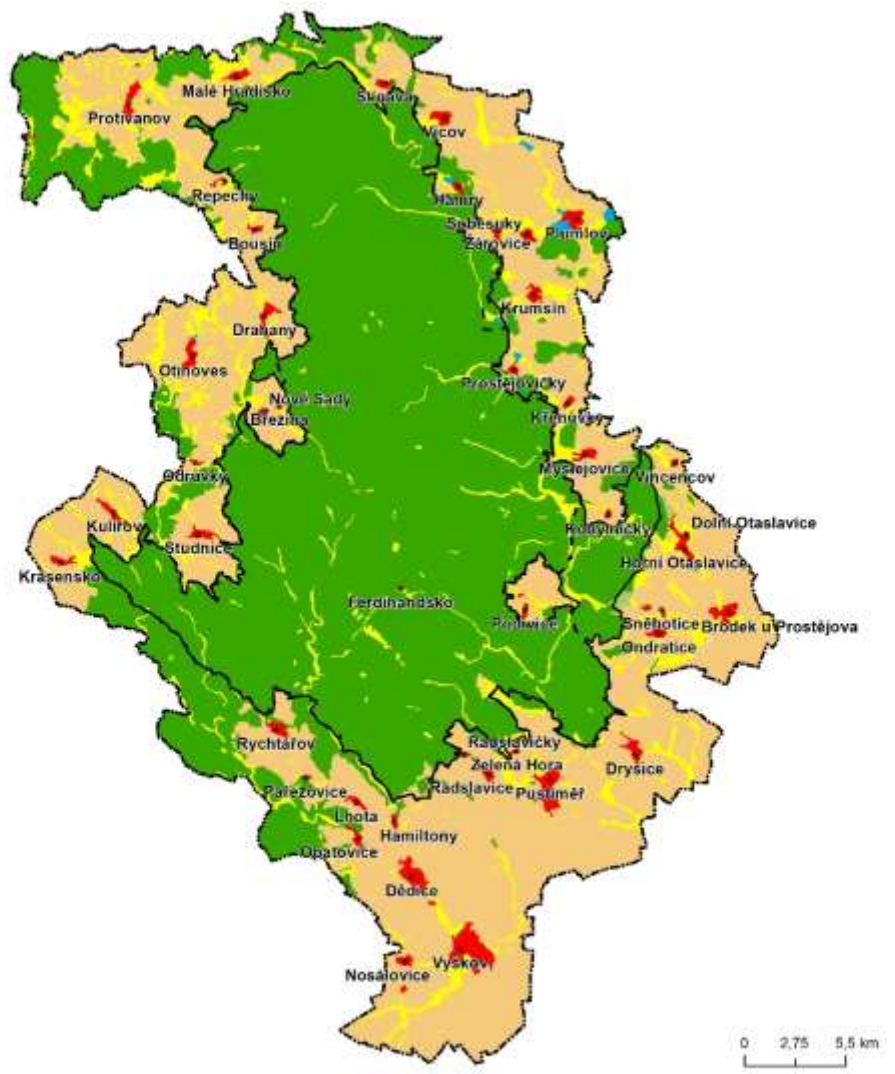

3) Vlastní výzkum - představení

- Cílem vlastního výzkumu bylo poskytnout různým skupinám aktérů další informace, které usnadní jejich rozhodovací procesy zaměřené na budoucí rozvoj zájmového území.
- Na základě analýzy starých map a leteckých snímků byly zpracovány mapy vývoje využívání území vojenského újezdu Březina a okolních obcí – ty jsou důležité například z hlediska dlouhodobějšího plánování (např. regionální rozvoj, lesnictví)
- Za pomoci GIS modelování byla zpracována mapa dvou scénářů využití území vojenského újezdu Březina a okolních obcí
- Na základě výsledků dalších dílčích analýz a výzkumů byl dosud publikován jeden odborný článek a u dalších rukopisů probíhají recenzní hodnocení.
- Všechny kartografické výstupy projektu jsou dostupné na <https://www.researchgate.net/project/Military-training-areas-as-a-transformation-territory-scenarios-of-impacts-of-their-optimization-on-society-and-landscape>

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1836-1839

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajiného pokryvu

- **orná plocha** (veľkoplošná a maloplošná jara, maziaky, pal, strom a dĺžbový vinič, úhor)
- **ľahký hravý porost** (poľný, parkový, slapi, vŕševitá, travná/okrasná plocha a roztrúsené/rozvojené)
- **sad a zahrada** (interier) i (exteriér) sady, veľké zahrady naväzujúce na intravilán, okrasné zahrady)
- **lie** (jara) i (reint) dĺžbový vegetatív, stromáky porasty leká, výštorany, porasty klieb, kosi (stoky)
- **vodná plocha** (rybný, vodná nádrž, lísk, jama a dno prúvov vodí úhor, zaplavené oblasti areály)
- **zastavaná plocha** (staviská, mýzplánka zastavka, výsevná, prístupová, zozbúdaná areály, technická objekty)
- **neokrasná plocha** (chatare kôstce, nekrasné objekty, kôstokáre, hŕbky, garáže hŕbky, úborový výštor výštor)
- **okrasná plocha** (jara, výštor, nara, dopadová plocha, skĺbená opadná, vlná rozvojená plocha)
- **chveľovica** (maloplošná i veľkoplošná)

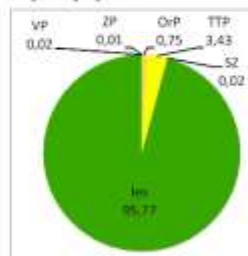
Vektorräume

Kategorie využití krajopokrajního pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,8 ha. Výjimek tvoří plochy nadhazující se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analýzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Dátové zdroje využité pro vytvoření mapy

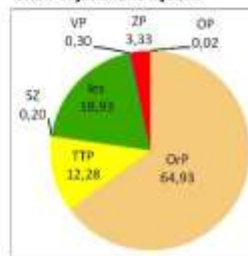
- [illegible]

Vojenský újezd

Ve druhé polovině 19. století dominoval ve **vojenském újezdu lesy** (es), které pokrývaly téměř celou rozlohu vojenského újezdu. Lesní porosty jsou jen částečně narůstající **trvalými travními porosty** (TF), náležejícími se především v údolích vodních toků. Veliké Hané a Ferdinandského potoka na jihu, Hrančického potoka a Brodečského na východě, a Zbénovského potoka a Hloučelů na severu. **Orná půda** (OP) je rozšířená jen nepatrně, a to v části údolí Hloučelů na severu, ve východní části u Kobylíček a Prostějovic, a v jižní části nad Hamiltony a Radslavčikami. **Zastavěné plochy** (ZP) v podobě sídel se v újezdu prakticky nevyskytují, výjimku tvoří osada Ferdinandsko u pramene Ferdinandského potoka. Částečně sem na východě zasahují **sady** a **zahrady** (Z) ležící západně od Snehotic. Při východních hranicích v blízkosti Krumvíse se nachází větší **vodní plocha** (VP) – rybník Osina na potoku Osina.

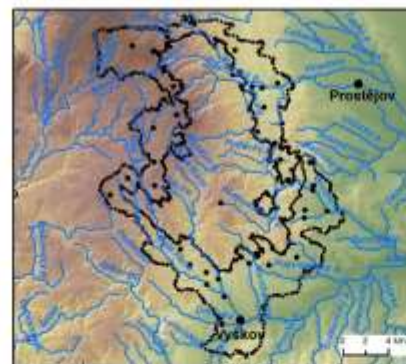
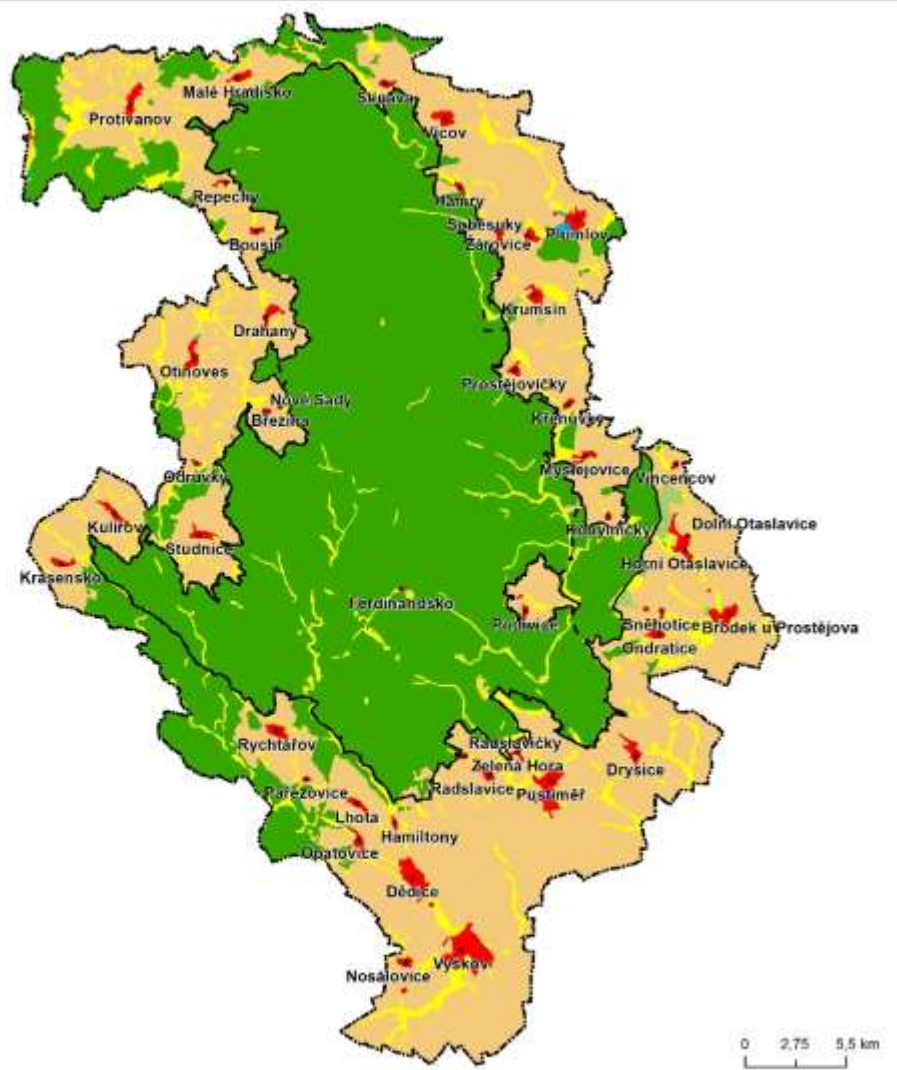
Okoli vojenského újezdu

V této době v **okolojarského újezdu** dominuje **orná půda** (or). V západní části jsou trochy orné půdy také doprovázeny vlnitými plochami **trvalých travních porostů** (trn), což je patrné především v okolí Protavína, Malého Hradiska a Olšinovi. Ve východní části je tato kategorie více zastoupena v okolí Brodů u Prostějova, Krumšína a Plumova. Obecně jsou trvalé travní porosty součástí především do údolí vodních toků, případně na strmé svahy. V **hoozopjádě** (část, mezi Kráskem a Opotovicemi, přesahují z újezdu velké komplexy lesů (les)). Věští souvislé lesní porosty jsou také typické pro okolí Protavína a Střínavy na severu a Plumova na východě. **Zastavěná plocha** (zp) sídlí lemují újezd ze všech stran, ale v západní části je jejich koncentrace menší. Věští sídla jsou situována hlavně v jižní části. Věští plochy **sadů a zahrad** (sz) jsou patrné pouze u několika sídel ve východí (Prostějovské) Dolní Otaslavce, Sněhotičce a jižní (Opotvice) části území. **Vodní plochy** (vp) leží na východě – u Prostějovské, Hamru a především Plumova. Další věští rybník je u Olšinovi a na Pankvi západně od Protavína. U Brodů u Prostějova na východě se nacházejí dva lomy patřící do **ostatních ploch** (op).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1876

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, meze, pastviny, stromy a drobné výsady, úhory)
- trvalé travní porosty (sady, pastviny, slapy, výsady, travníky, pastviny a roztroušené dřeviny)
- sad a zahrada (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intenzivní, okrasné zahrady)
- les (lesy i reliktní dřevinná vegetace, spásaná porosty keřů, vřetoviny, porosty křovin, korymbů)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezero a další přirozené vodní útvary, zaplavené území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatové kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, lázně, lázně v lázních vojenských)
- ostatní plocha (lom, výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadů, vlnná rozstředěná plocha)
- chmelice (maloplošné i velkoplošné)

- zastavěná obec
- místo ORP
- stávající obec
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

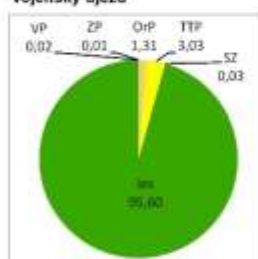
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha. Význam větší plochy nacházeli se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Dataové zdroje využití pro vytvoření mapy

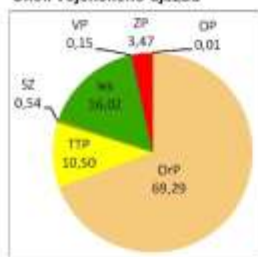
- 1) topografická mapa 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:26 800, 1836-1838
- 2) topografická mapa 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876
- 3) topografická mapa z mapování mezinárodního území v měřítku 1:25 000, 1942-1944
- 4) českobudovské vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1903-1956, 1991-1995
- 5) českobudovské vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1960-1966
- 6) katastrální mapy Českobudovska z Československé republiky v měřítku 1:10 000, 1991-1995, 2002-2006
- 7) letadlové snímky z roku 2014
- 8) vektorizace vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorizace vlna vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorizace vlna území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4G – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Dominance lesů (les) ve vojenském újezdu přetrvává i na konci 19. století. Přesto dochází k nepatrnému snížení jejich rozlohy, což se děje ve prospěch **trvalých travních porostů** (TTP), které jsou stále soustředěny do údolí vodních toků, a **orné půdy** (OP), nacházející se hlavně podél jižní a východní hranice. I přes přeměnu lesa na trvalé travní porosty se celková rozloha trvalých travních porostů snižuje, neboť mnoho plošek této kategorie je naopak zalesňováno – to je patrné především v údolí Žbaničského potoka a Hloučely na severu a Brodečky na východě. Naopak rozloha orné půdy se celkově zvyšuje a dosahuje největších hodnot ze všech sledovaných období. Její rozšíření se odehrává podél východní a jižní hranice u Podivic, Kobylínek a Hamřova, a podél západní hranice u Repechova a Bousína. Rozloha **zastavěných ploch** (ZP) zůstává vcelkem nezměněna. Naopak dochází k mírnému nárůstu rozlohy **sadů a zahrad** (SZ), a to díky rozšiřování sadů u Dolních Otaslavic, které přesahují do vojenského újezdu. **Vodní plocha** (VP) nadále existuje pouze na Osně u Krumsína.

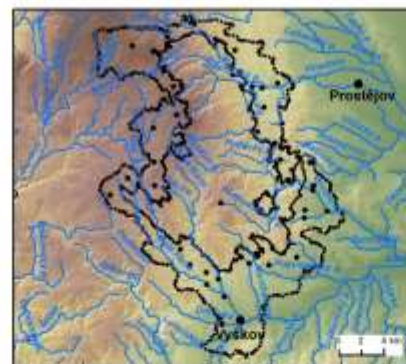
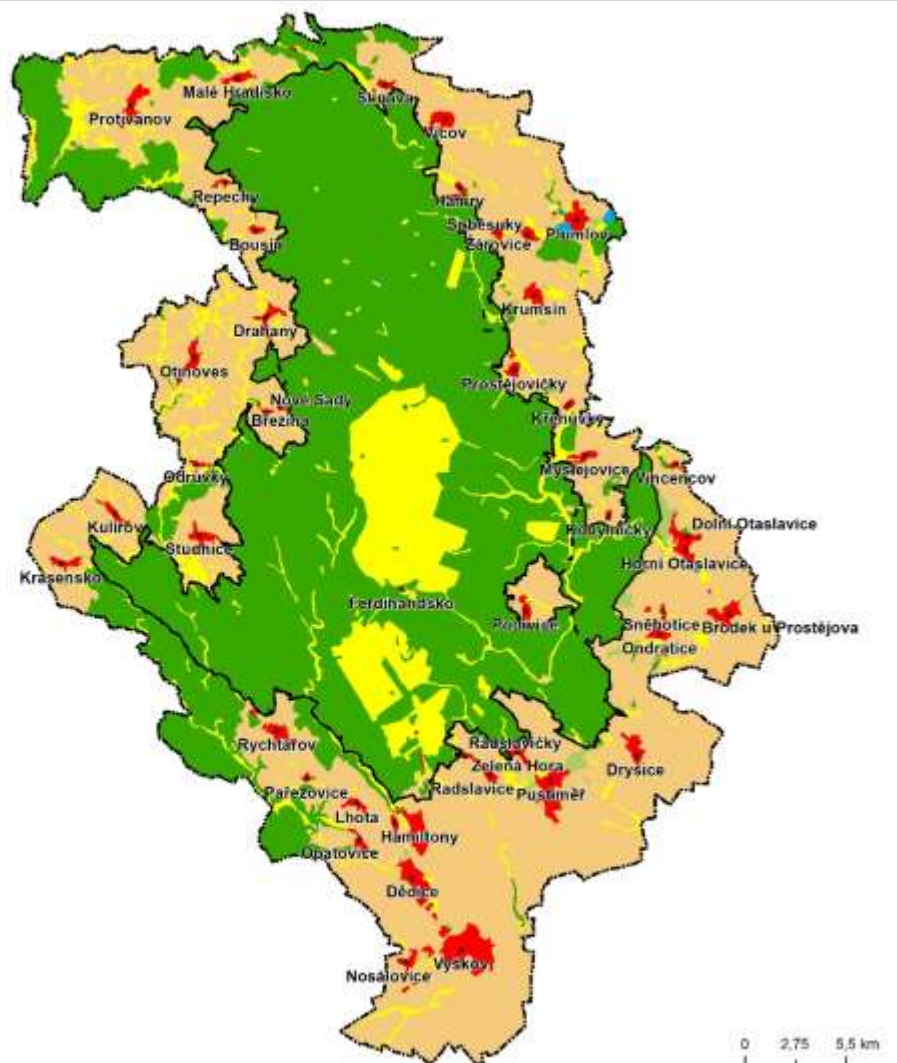
Okolí vojenského újezdu

V **okolí vojenského újezdu** dochází na konci 19. století k významnému nárůstu rozlohy **orné půdy** (OP), a to především ve východní a západní části: okolí Myslejovic, Prostějovic, Krumsína, Hamřova, Vicovaly, Březiny, Protivanova, na jihu pak Opatovic. Nárůst rozlohy orné půdy je spojen s průmyslovou revolucí a na ni vázanou zemědělskou intenzifikací. Rozšíření orné půdy je se děje na úkor **trvalých travních porostů** (TTP) a **lesů** (les). Trvalé travní porosty stále zůstávají zachovány v údolích vodních toků, případně na svazích, jak tomu je v okolí Protivanova či Otínova. I přes zmenšení rozlohy lesů (markantní je vykácení lesního komplexu jižně od Krumsína), jsou zde zastoupeny velké komplexy lesů v S, SZ a JZ části. V tomto období dochází také k mírnému nárůstu **zastavěných ploch** (ZP) některých obcí (Vysoký, Plumlov, Žárovice, Pusťměř, Radslavičky, Myslejovice, Drahaný). Rovněž se rozšiřuje rozloha **sadů** (SZ; vzniká velký sad u Dolních Otaslavic a nové sady u Krumsína a Žárovice. Některé **vodní plochy** (VP) jsou zrušeny (u Plumlova), jiné naopak vznikají (Horní Otaslavice, Brodek u Prostějova). Lomy u Brodka u Prostějova patří do **ostatních ploch** (OP) se zmenšují.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1942-1944

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, meze, polí, stromy a drobných vln, úhory)
- trvalé travní porosty (sady, pastviny, slapy, vlnostěly, travnaté plochy a roztroušené dřeviny)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesy i reliktní dřevinná vegetace, spásná porosty keřů, vlnostěly, porosty křovin, křovin)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, řeky, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená osídlení, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- neokrasná plocha (chotěv, křovina, nekvalitní objekty, kopačky, hory, příhody, úhory vlnostěly)
- ostatní plocha (les, výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadů, vlnostěly a vlnostěly)
- chotěv (maloplošná a velkoplošná)

- zastavěná obec
- území ORP
- stávající obec
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

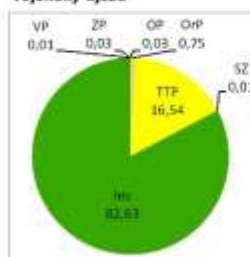
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha. Výsledná vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha. Výsledná vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha.

Dataové zdroje využití pro vytvoření mapy

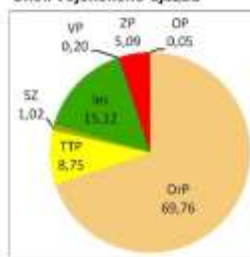
- 1) topografická mapa 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1836-1838
- 2) topografická mapa 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876
- 3) topografická mapa z mapování mezinárodní části Protektátu Čechy a Morava v měřítku 1:25 000, 1942-1944
- 4) česká vojenská vojenská topografická mapa v měřítku 1:25 000, 1953-1955, 1991-1995
- 5) česká vojenská vojenská topografická mapa v měřítku 1:10 000, 1960-1965
- 6) katastrální mapa Československa z Československé republiky v měřítku 1:10 000, 1991-1995, 2002-2006
- 7) letadlová snímky z roku 2014
- 8) vektorizace katastrálního území - Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorizace katastrálního území - Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorizace katastrálního území - Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4G - Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Období druhé světové války ve vojenském újezdu je poznamenáno rozsáhlým odlesňováním, zejména pro potřeby vybudování dělostřelecké, pěší a letecké střelnice, které započalo již v polovině 30. let 20. století a které zintenzivnilo s příchodem německého Wehrmachtu. Rozloha lesa (les) v tomto období tedy dramaticky klesla na necelých 83 %, a to ve prospěch trvalých travních porostů (TTP), kam řadíme i bezlesé výhledové prostory. Tyto odlesněné části jsou koncentrovány do jižní a střední části vojenského újezdu. Menší plochy jsou odlesněny také u Kobylníček a Soběsuk. Rozloha orné půdy (OP) se také snižuje a vyskytuje se ve větší míře v jižní části u Radslavic, ve východní části u Kobylníček a na západě u Drahan. V souvislosti s výstavbou střelnice se mírně zvyšuje rozloha zastavěných ploch (ZP) v jižní části újezdu. Nově se objevují ostatní plochy (OP), a to jak na jihu, tak v severní části újezdu. Klesá rozloha sadů a zahrad (SZ), kdy jsou sady přesahující do vojenského újezdu u Dolních Otaslavic částečně opouštěny a jejich opouštěné části zarůstají náletovou vegetací. Vodní plocha (VP) nadále existuje pouze na Ovině u Krumína.

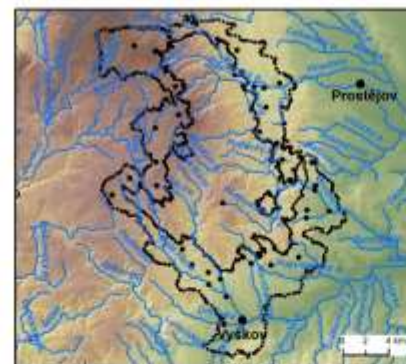
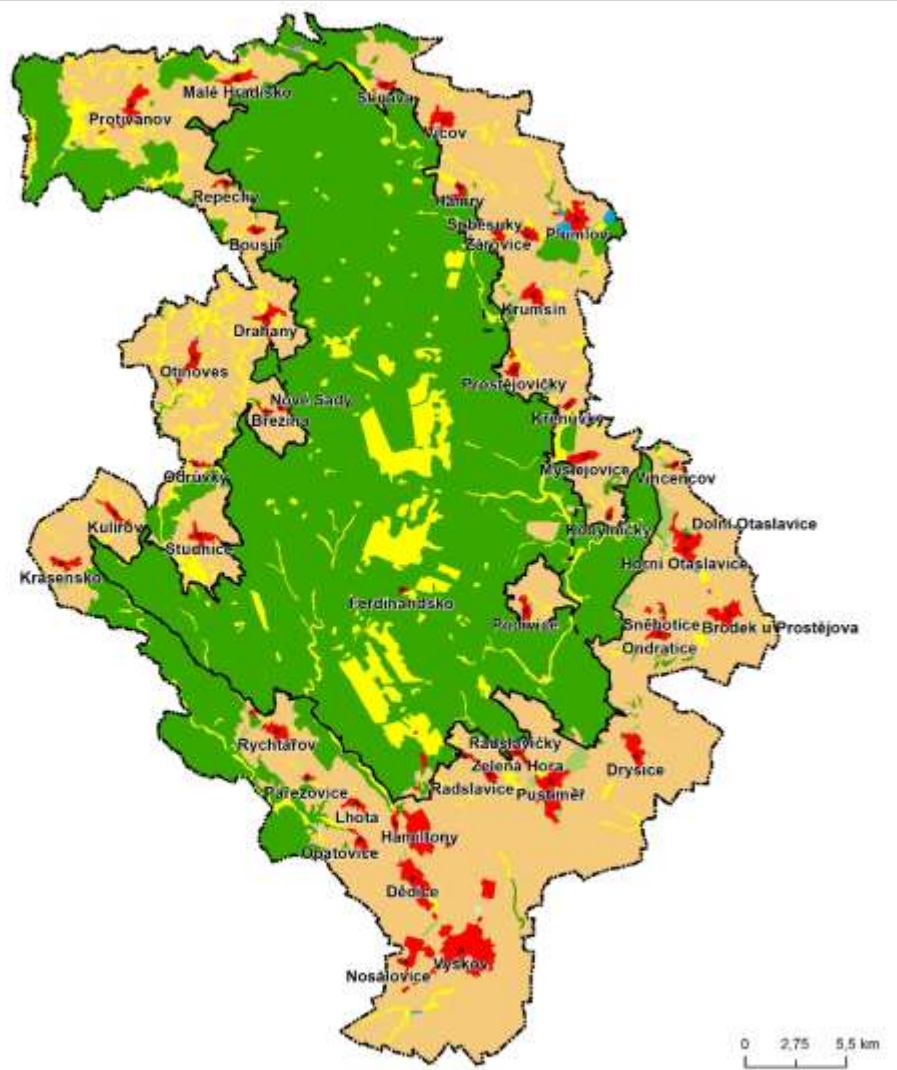
Okolí vojenského újezdu

V okolí vojenského újezdu také probíhají významné změny využití krajiny, které souvisejí s příchodem Wehrmachtu do tohoto území. Zatímco rozloha orné půdy (OP) se příliš nemění a k jejímu mírnému rozšíření dochází v okolí Odrůvek na západě, Pařezovic a Vysokova na jihu, a Radslavíček a Vincanova na východě, trvalé travní porosty (TTP) se jedná především o rozorávání údolních niv na jihu a východě území (Rostlánícký potok, Dryský potok, Ondrácký potok). Lesní porosty jsou káceny především v západní části území. Významně se rozšiřují zastavěné plochy (ZP), jedná se především o Hamiltony, které se stávají jedním z hlavních sídel Wehrmachtu, dále o Vysoký a v menší míře také Podolí, Dolní Otaslavice, Drysice a Protivanov. I nadále se rozšiřuje rozloha sadů (SZ) - vznikají velké sady u Pustiměř, Ondráč a Plumova, menší pak např. u Vysokova, Dědic či Krasenska. Dochází k obnově některých vodních ploch (VP) u Plumova, jiné naopak zanikají (Brodek u Prostějova). Rozšiřují se ostatní plochy (OP), např. u Opatovic, Dědic či Plumova.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1953-1956

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, meze, past, stromy a drobných vln, úhory)
- trvalé travní porosty (louky, pastviny, slapy, vlnostěly, travnaté plochy v roztroušeném dráždění)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesy i reliktní dřevinná vegetace, sušské porosty keřů, vlnostěly, porosty křovin, korymbů)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jehna a další přirozené vodní úhory, zaplavené území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatařské kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golf, lázně, území vojenských)
- ostatní plocha (lom, výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadu, vlná roztroušená plocha)
- chráněná (máloplošná i velkoplošná)

- zastavěná obec
- území ORP
- stávající obec
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

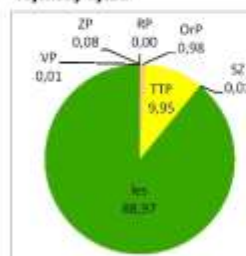
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha. Výsledky plochy nacházely se na okrajích dotčeného území a přesahovaly do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datumě zdroje využití pro vytvoření mapy

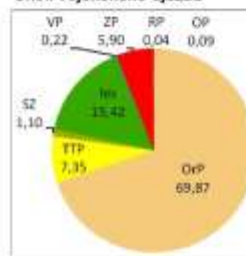
- 1) topografická mapa 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1836-1838
- 2) topografická mapa 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876
- 3) topografická mapa z mapování mezinárodní části Protektátu Čechy a Morava v měřítku 1:25 000, 1942-1944
- 4) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1953-1956, 1991-1995
- 5) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1960-1965
- 6) základní mapy Československa a Česka republiky v měřítku 1:10 000, 1991-1995, 2002-2006
- 7) letadlová snímky z roku 2014
- 8) vektorizace vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorizace vlna vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorizace vlna sídel – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4G – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Po druhé světové válce dochází k opětovnému zalesňování ploch v centrální a jižní části **vojenského újezdu**, které byly v předchozím období odlesněny. Rozloha **lesa** (les) narůstá o pět procent na úkor **trvalých travních porostů** (TTP), které se vedle ploch využívaných jako ovčácké vyskytují také v údolích vodních toků (Hloučela, Velká Haná, Ferdinandský a Hráničský potok). Zalesněn je i větší blok orné půdy v blízkosti Drahan. V severní a západní části újezdu dochází k částečnému odlesňování (a přeměně na trvalé travní porosty) a les proto není tak souvislý, jak tomu bylo v 19. století. Oproti minulému období narůstá rozloha **orné půdy** (OrP). To je způsobeno především vytvořením větších bloků orné půdy západně od Kobylínek a v menší míře i v blízkosti Drysic. I nadále se mírně zvyšuje rozloha **zastavěných ploch** (ZP) v jižní části újezdu, což souvisí s budováním vojenských objektů. **Ostatní plochy** (OP) zůstávají. Rozloha ani poloha **sadů a zahrad** (SZ) a **vodních ploch** (VP) se víceméně nemění.

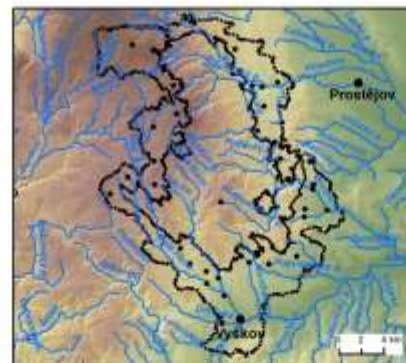
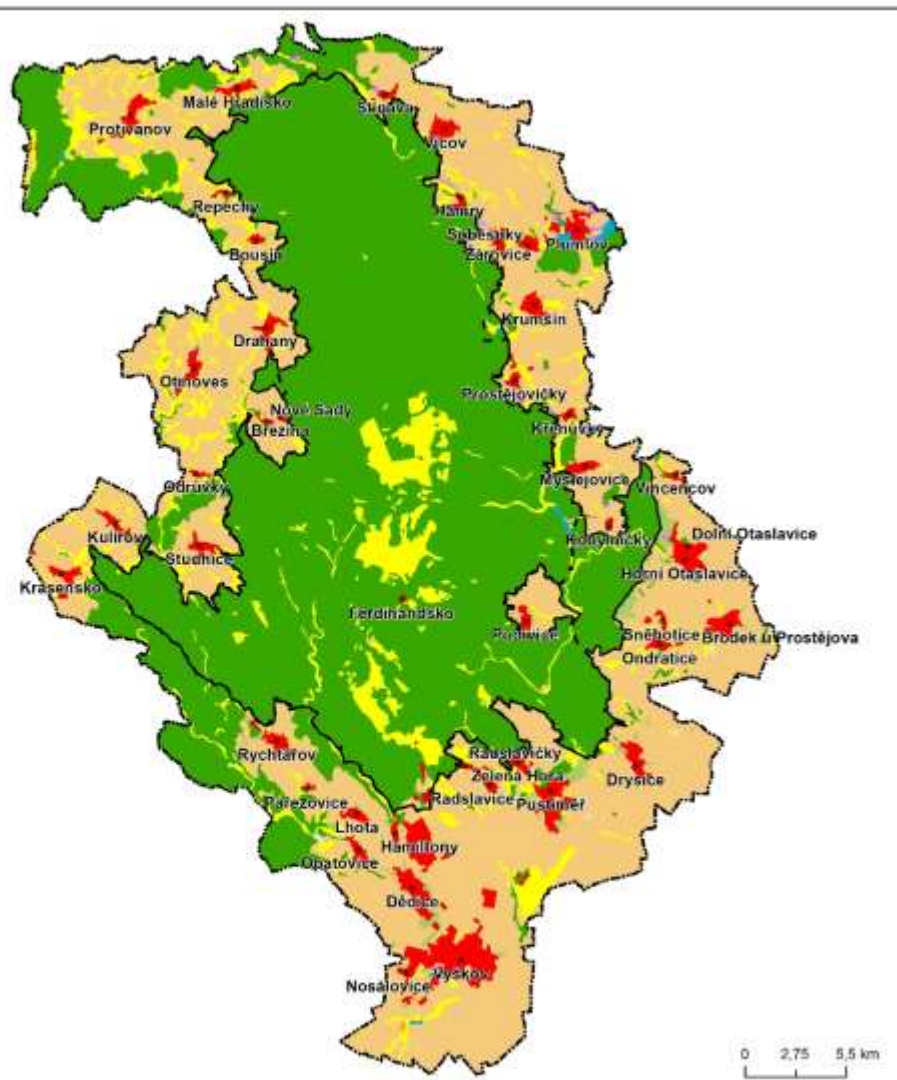
Okolí vojenského újezdu

V **okolí vojenského újezdu** se v padesátých letech 20. století žádné překotné změny využití krajiny neodehrávají. **Orná půda** (OrP) v tomto období dosahuje maxima, ale její rozloha narůstá řádově pouze v desetinách procenta. **Trvalé travní porosty** (TTP) snižují svou rozlohu v okolí Krasenska, Ondráčic a Plumlova, kde jsou přeměňovány na ornou půdu. V případě **lesa** (les) rozloha mírně narůstá v okolí Párežovic a Rychtařova. I nadále se rozšiřují **zastavěné plochy** (ZP) u Hamillonů, Vyskova a Horních Otaslavic. Rozloha **sadů** (SZ) se také zvyšuje, ale ne v takové míře jako v předchozím období. Sady jsou zakládány u Rychtařova, Drysic, Vincencova a Myslejeva a rozšiřují se u Pustá Měří a Krasenska. Vznikají nové **vodní plochy** (VP) v severní části u Protivanova a v jižní části v údolí Rostelnického potoka. I nadále se zvětšují **ostatní plochy** (OP), především v jižní části území v okolí Vyskova a Drysic. V severní části, v údolí Hloučely, se naopak objevují první **rekreační plochy** (RP).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1960-1965

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercik, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, meze, past, stromy a drobné vlny, úhory)
- trvalé travní porosty (louky, pastviny, slapy, vlnovité, travnaté plochy a roztroušené dřevinné)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesy i reliktní dřevinná vegetace, spásané porosty keřů, vlnovité, porosty křovin, sady)
- vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezera a další přirozené vodní úhory, zaplavené území)
- zastavěná plocha (osídlení, rozptýlená osídlení, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatařské kolonie, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfové hřiště, lázně v lázních vojenských)
- ostatní plocha (lom, výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadů, vlnná roztroušená plocha)
- chmelnice (mukotopné i velkoplošné)

- zakládá obec
- území ORP
- stávající obec
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

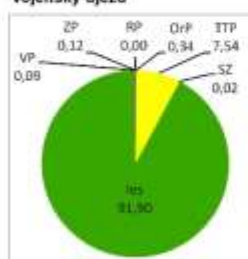
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,6 ha. Výsledky byly plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datumě zdroje využití pro vytvoření mapy

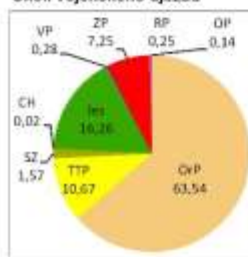
- 1) topografická mapa 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1836-1838
- 2) topografická mapa 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876
- 3) topografická mapa z mapování mezinárodní části Protektátu Čechy a Morava v měřítku 1:25 000, 1942-1944
- 4) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1953-1958, 1991-1995
- 5) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1960-1965
- 6) katastrální mapy Česká republika a Československá a Československá v měřítku 1:10 000, 1991-1995, 2002-2006
- 7) letadlová snímky z roku 2014
- 8) vektorizace vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorizace vlna vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorizace vlna sídel – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4G – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

V šedesátých letech 20. století pokračuje zalesňování **vojenského újezdu**, čímž se rozloha **lesa** (les) zvedá na téměř 92 % celkové rozlohy újezdu. Zalesňování se odehrává především v jižní a severní části újezdu, zalesněna je však i velká plocha **orné půdy** (OrP) u Kobylíček ve východní části újezdu. Zbývající plochy **orné půdy** (OrP) u Kobylíček zůstávají víceméně nezměněny. Celkové dochází k úbytku rozlohy **trvalých travních porostů** (TTP), nicméně některé plochy ve střední části újezdu jsou mírně zvěšňovány. Trvalé travní porosty v údolích vodních toků (Hloučků, Velká Haná, Ferdinandův a Hranický potok) jsou také zachovány. Rozloha **zastavěných ploch** (ZP) v jižní části újezdu stále narůstá a nárůst této kategorie je zaznamenán i v okolí Ferdinandova, jednoho z tehdejších sídel velitelství dělostřelecké střelnice. Rozloha **sadů a zahrad** (SZ) zůstává stejná. Na druhou stranu rozloha **vodních ploch** (VP) narůstá, a to díky vybudování Mýstějovské vodní nádrže. Vedle rybníku na Osíně je to tak druhá větší vodní nádrž v újezdu.

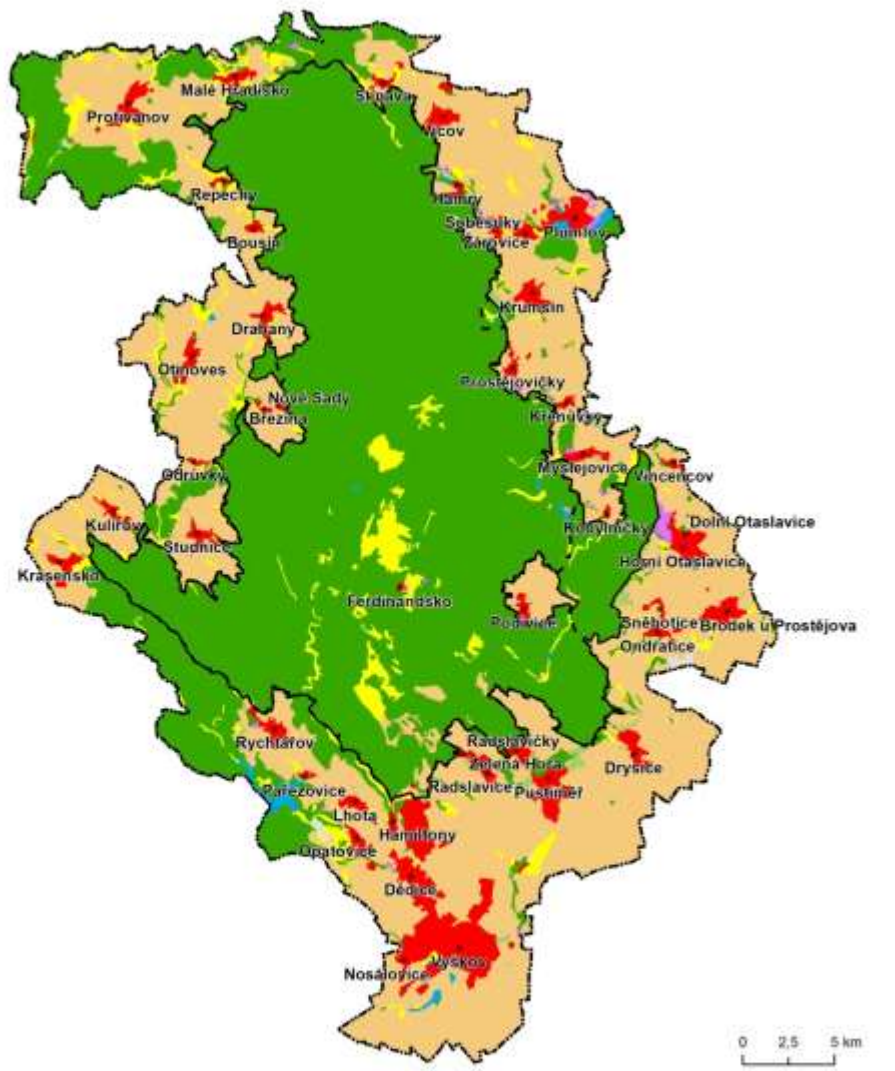
Okolí vojenského újezdu

Šedesátá léta 20. století jsou v **okolí vojenského újezdu** charakterizována výrazným úbytkem **orné půdy** (OrP). Tento úbytek se odehrává ve prospěch **trvalých travních porostů** (TTP), jejichž rozloha se zvyšuje východně od Vysokého, severovýchodně od Hamiltonů, severovýchodně od Krásenska, v okolí Drysíc a východně od Malého Hradiska. Druhý nejvyšší nárůst rozlohy zaznamenávají **zastavěné plochy** (ZP). To je dáno díky rozšiřování Vysokého, Horního a Dolního Otaslavic, Plumova a v menší míře i Krásenska, Malého Hradiska a Brodů u Prostějova. Rovněž rozloha **lesa** (les) vzrůstá. Nárůst lesů není tak vysoký a jediný větší lesní celek, který v této době vzniká, je u Pustiměř. Toto období je také charakterizováno rozšiřováním **sadů** (SZ) v jižní a východní části území. Jsou budovány nové **vodní plochy** (VP) u Plumova a Vysokého. Mírně se také zvyšuje rozloha **ostatních ploch** (OrP), což je způsobeno vznikem komů u Opatovic, Pustiměř a Rychtařova. V severní a východní části se rozšiřují **rekreační plochy** (RP). Jejich největší nárůst je typický pro okolí Plumova, Hamrů, Žárovic a Prostějovic. Poprvé jsou zaznamenány **chmelnice** (CH), a to u Vysokého.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1991-1995

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Franta, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná púda** (veľkolistá a malolistá gele, maziaky, pasty, spreje a drobných vlní, úhory)
- ľavý trávny porost** (pásky, pásy, šlepy, vlnovky, travníkové porasty a roztrúsený dvakrát)
- sad a zahrada** (terazky) (santizéry, steny, veľké zahrady navrhujú na hĺbkavlny, okrasné záhony)
- les** (lesní a lesníkové vegetácie, stromové porasty, lúky, vlnovky, porasty kliešť, lesní škody)
- vodní plochy** (rybníky, vodní nádrže, lúky, jazery a dadi prúcné vodní úhory, zaplnené vodnými areálmi)
- zastavěná plocha** (stavby, rozptýlené zastavěné, výhledy, prúcné, zemské, vodné, technické objekty)
- okrasné plochy** (záhony, lúky, malované objekty, krasné, nádrže, grotto, rybníky, nádrže vlní, výhledy)
- osetřité plochy** (horn, výhledy, nádrže, dopadové plochy, nádrže, osetřité, vodní rozptýlené plochy)
- červené** (malované a veľkolisté)

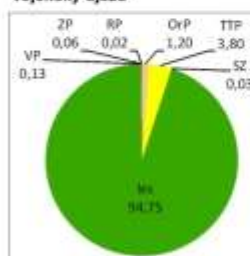
Vectorize

Kategorie využití krajiny/krajiného pokryvu byly vektorizovány manuálně a zejména zvektorizovaná plocha byla stanovena na 0,8 ha. Výjimek tvoří plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přecházející do jeho okolí – v tomto případě může analýzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Dávové zdroje využité při vytvoření mapy

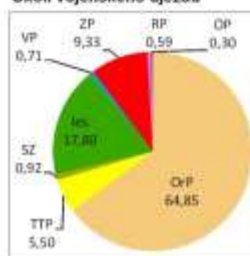
- [illegible]

Vojenský újezd

Zalesňování **vojnásadho újezdu** je typické také pro 90. léta 20. století. Nejvíce jsou zastavěny **vojnásadho újezdy** v jižní části újezdu, v menší míře pak v jižní části. Lesní újezdy v této době pokrývá téměř 95 % celkové rozlohy újezdu. Významná je v tomto období **trvalých orná půda** (okolo 95% jižní části újezdu), to jak na úkor lesa, tak na úkor **trvalých travních porostů** (TTP). Trvalé travní porosty v tomto období významně ubývají, neboť dochází k jejich zastavěvání také v dílčích částech údolí vodních toků. Přesto však je ve střední části újezdu zaznamenán mírný nárůst několika ploch této kategorie. Dochází k mírnému poklesu **zastavěných ploch** (ZP), a to díky nárůstu některých vojenských objektů severně od Hamillonu. Rozloha **záhrad** (SZ) zůstává stejná. Stále narůstá rozloha **vodních ploch** (VP), což je způsobeno vybudováním tří nových vodních nádrží – na Hrančíně potoku uprostřed újezdu, na Brodčech, severně od Myslivecké vodní nádrže, na Ferdinandském potoce a na levém přítoku Velké Hané železničce od Ferdinandska. Objevují se **rekreační plochy** (RP) v podobě táborů u Myslivecké vodní nádrže a Ferdinandska.

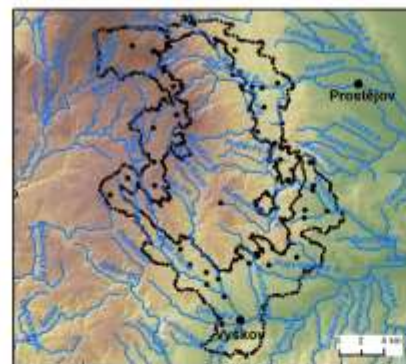
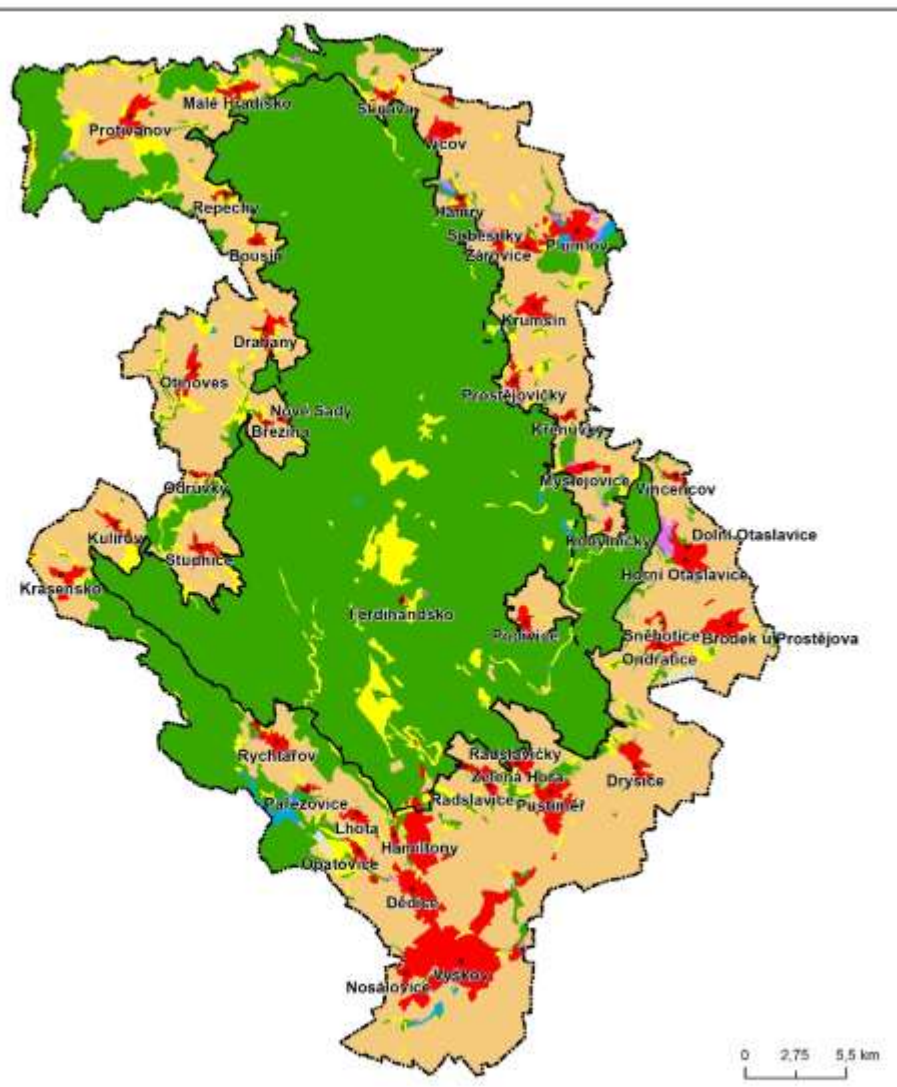
Okoli vojenského újezdu

Pro **okolí vojenského újezdu** jsou 90 letá 20. století charakterizována významným nárůstem **zastavěné plochy** (ZP), za což je zodpovědné především rozšiřování Vyskyva a jeho připojení klasti Hamitova. Druhým významným procesem je **rozšiřování orné půdy** (OP), které se odehrává v celém území. Největší přírůstek orné půdy jsou v okolí Vyskyva, Radslavčic, Prostějovic, Prošanova a Otínova. Uměrně nárůstu orné půdy ubývají **trvalé travní porosty** (TP) ve zmíněných lokalitách. Přesto jsou trvalé travní porosty nově vysazeny v Opatovic, Malého Hradiska, Myslejovic či Brodku u Prostějova. Rozdoba **lesa** (L) mírně stoupá, neméně se převládá jedná o rozšiřování stávajících lesních celků. Oproti předchozímu období se snižuje rozloha **sadu a zahrady** (SZ), což je často způsobeno jejich přeměnou na **rekreační plochy** (RP), jako tomu je například v Dolních Otáslavicích či Myslejovic. Stále vznikají **nové vodní plochy** (VP), z nichž asi nejvýznamnější je vybudování vodní nádrže Opatovice na jhozápadě. Další nové vodní plochy se soustředí u Vyskyva, Otínova, Hamru a Brodka u Prostějova. Vzniká rozloha **ostatních ploch** (OP), hlavně v okolí Opatovic, Ondřovic a Brodka u Prostějova.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 2002-2006

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- orná půda (velkoplošná a maloplošná pole, mezky, past, stromy a drobné vlny, úhory)
- trvalé travní porosty (louky, pastviny, slapy, vlnostěly, travníhřbitvy porosty a roztroušené dřevinné)
- sady a zahrady (intenzivní i extenzivní sady, velké zahrady navazující na intravilán, okrasné zahrady)
- les (lesy i reliktní dřevinná vegetace, souvislé porosty lesů, vlnostěly, porosty křovin, křovin)
- vodní plochy (rybníky, vodní nádrže, tůň, jezero a další přirozené vodní útvary, zaplavené nížinné území)
- zastavěná plocha (souvislá, rozptýlená zastavba, vojenské, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
- rekreační plocha (chatařské kolony, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, golfová hřiště, lázně v lázních vojenských)
- ostatní plocha (les, výhledy, ruiny, dopravní plochy, sklady odpadů, vlnná rozvojová plocha)
- chmelnice (maloplošná i velkoplošná)

- zastavěná obec
- území ORP
- stávající obec
- vodní tok
- hranice vojenského újezdu
- hranice optimalizovaného vojenského újezdu
- hranice území

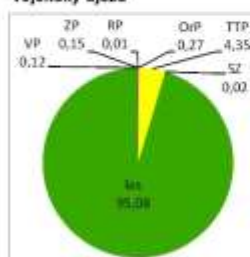
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a reprojekce vektorizované plochy byla stanovená na 0,6 ha. Výsledky plochy nacházející se na okrajích dotčeného území a přesahující do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Dataové zdroje využité pro vytvoření mapy

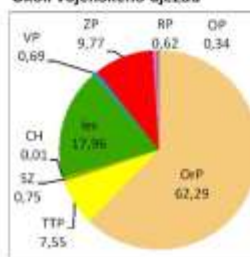
- 1) topografická mapa 2. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1836-1838
- 2) topografická mapa 3. rakouského vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1876
- 3) topografická mapa z mapování mezinárodní části Protektátu Čechy a Morava v měřítku 1:25 000, 1942-1944
- 4) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1953-1958, 1991-1995
- 5) československé vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1960-1966
- 6) katastrální mapy Česká republika a Československá republika v měřítku 1:10 000, 1991-1995, 2002-2006
- 7) katastrální mapy z roku 2014
- 8) vektorizace vlna katastrálního území – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorizace vlna vodních toků (ZABAGED) – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorizace vlna sídel – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4G – Český úřad zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Na počátku 21. století se využívání **vojenského újezdu** téměř stabilizuje. **Lesy** (les) pokrývají 95 % újezdu, zalesňování jsou jen některé plochy orné půdy a trvalých travních porostů (TTP) ve střední a jižní části. Stabilizují se větší plochy **trvalých travních porostů** (TTP) v střední a jižní části, které odpovídají střelnicím a dalším výcvikovým plochám. Rozloha trvalých travních porostů se zvyšuje na úkor **orné půdy** (OP) v jižní části újezdu, ale také na úkor lesa, což je patrné ve střední části újezdu. Významnější plochy orné půdy se nacházejí pouze v jižní části, v okolí vojenských objektů severně od Hamiltonů, a jižně od Podvize. V jižní části újezdu se rozšiřují **zastavěné plochy** (ZP) – vojenské objekty. Rozloha **sadů a zahrad** (SZ) se mírně snižuje; do újezdu zasahují sady u Hamiltonů a u Sněhotic. Rovněž se mírně snižuje i rozloha **rekreačních ploch** (RP), což je způsobeno zánikem tábora u Mýslějovic a vodní nádrže. Naopak rozloha **vodních ploch** (VP) zůstává zachována a jejich počet se stabilizuje na šesti.

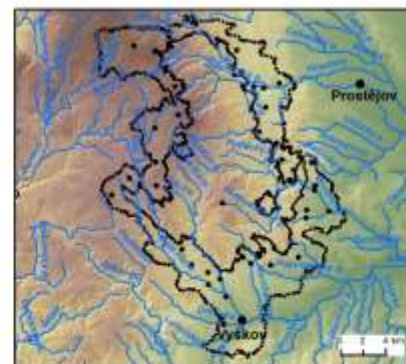
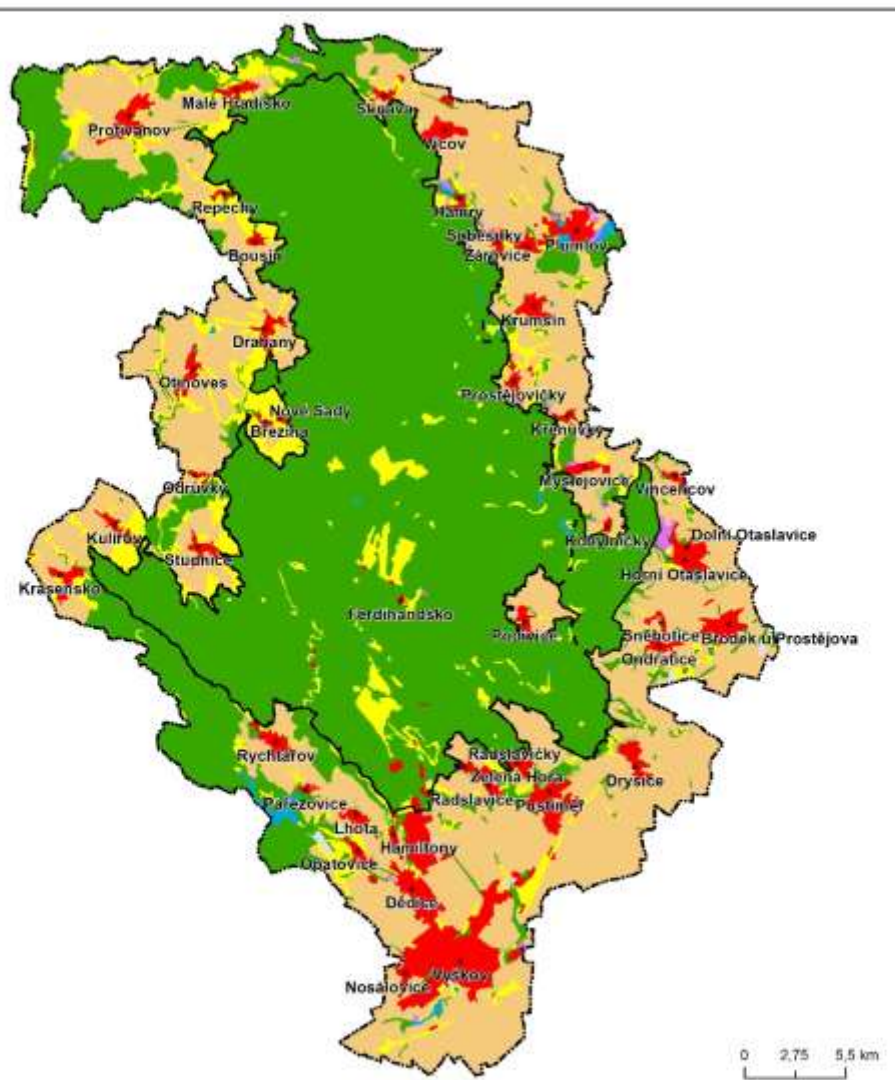
Okolí vojenského újezdu

V **okolí vojenského újezdu** na počátku 21. století pokračuje pokles rozlohy **orné půdy** (OP). Míra je převážně převládá na **trvalé travní porosty** (TTP), v menší míře pak na ostatní kategorie využití krajiny. Přes celkový pokles orné půdy se v okolí újezdu vyskytují oblasti, kde se orná půda rozšiřuje. Je to severovýchodně od Vyskova, u Krumelna při hranici s újezdem a v okolí Pustiměř. Trvalé travní porosty se nejvíce rozšiřují v okolí Protivanova, Kulířova, Studnice, mezi Březinou a Drahan, v okolí Prostějovického, Drysice a mezi Opatovicemi a Zelenou Horou. Nadále narůstají **zastavěné plochy** (ZP) díky zvlášť rozlohy Vyskova severovýchodním i jihozápadním směrem. Mírně rostou i další sídla (Plumlov, Horní Otaslavice, Brodek u Prostějova, Podvize). Rozloha **lesa** (les) se víceméně nemění. Úbytek **sadů a zahrad** (SZ) pokračuje, nicméně je mnohem méně než v předchozím období. Velice mírně narůstá rozloha **rekreačních ploch** (RP), převážně v okolí Dolních Otaslavic a Plumlova. **Vodní plochy** (VP) se nemění. Rozloha **ostatních ploch** (OP) se mírně zvyšuje, některé loky zanikají (např. u Drysice), jiné vznikají (Plumlov, Vyskov). U Pustiměř se objevují **chmelnice** (CH).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 2014-2015

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Martin Machala, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- [illegible]

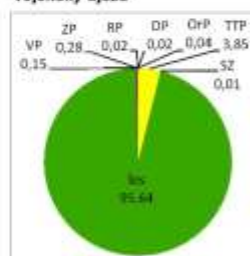
Vektorräume

Kategorie využití krajopokrajního pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,8 ha. Výjimek tvoří plochy nadhazující se na okrajích dotčeného území a přecházející do jeho okolí – v tomto případě může analyzovaná plocha dosahovat i nižších hodnot.

Datové zdroje využité pro vytvoření mapy

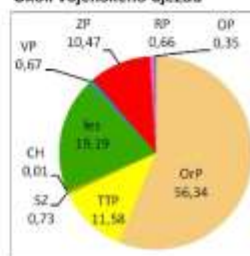
- 1) topografické mapy v mierke 1:250 000, 1:200 000, 1:150 000, 1:125 000, 1:100 000, 1:80 000, 1:60 000, 1:50 000, 1:40 000, 1:30 000, 1:25 000, 1:20 000, 1:15 000, 1:10 000, 1:5 000, 1:2 000, 1:1 000, 1:500, 1:250, 1:125, 1:60, 1:30, 1:15, 1:7,5, 1:3,75, 1:1,875, 1:937,5, 1:468,75, 1:234,375, 1:117,1875, 1:58,59375, 1:29,296875, 1:14,6484375, 1:7,32421875, 1:3,662109375, 1:1,8310546875, 1:915,52734375, 1:457,763671875, 1:228,8818359375, 1:114,44091796875, 1:57,220458984375, 1:28,6102294921875, 1:14,30511474609375, 1:7,152557373046875, 1:3,5762786865234375, 1:1,78813934326171875, 1:894,06967162890625, 1:447,034835814453125, 1:223,5174179072265625, 1:111,75870895361328125, 1:55,879354476806640625, 1:27,9396772384033203125, 1:13,96983861920166015625, 1:6,984919309600830078125, 1:3,4924596548004150390625, 1:1,74622982740020751953125, 1:873,114913700103759765625, 1:436,5574568500518798828125, 1:218,27872842502593994140625, 1:109,139364212512969970703125, 1:54,5696821062564849853515625, 1:27,28484105312824249267578125, 1:13,642420526564121123837890625, 1:6,8212102632820605619169453125, 1:3,41060513164103028095847265625, 1:1,705302565820515140479236328125, 1:852,651282910257570239619140625, 1:426,3256414551287851198095703125, 1:213,16282072756439255990478515625, 1:106,581410363782196279952392578125, 1:53,2907051818910981399761962890625, 1:26,64535259094554906998809814453125, 1:13,322676295472774534994049072265625, 1:6,6613381477363872674970245361328125, 1:3,33066907386819363374851226806640625, 1:1,665334536934096816874256134033203125, 1:832,6672684670184084371280670166015625, 1:416,33363423350920421856403350830078125, 1:208,166817116754602109282016754150390625, 1:104,0834085583773010546410083770751953125, 1:52,04170427918865052732050418853759765625, 1:26,020852139594325263660252094268798828125, 1:13,0104260697971626318301260471343994140625, 1:6,50521303489858131591506302356719970703125, 1:3,252606517449290657957531511783599853515625, 1:1,6263032587246453289787657558917999267578125, 1:813,15162936237266448938287794589589987890625, 1:406,575814681186332244691438972947949939453125, 1:203,2879073405931661223457194864739749697265625, 1:101,64395367029658306117285974323698748486328125, 1:50,821976835148291530586429871618493742431640625, 1:25,4109884175741457652932149358092468712158203125, 1:12,705494208787072882646607467904623435609375, 1:6,3527471043935364413233037339523117178046875, 1:3,17637355219676822066165186697615585890234375, 1:1,588186776098384110330825933488077929451171875, 1:794,0933880491920551654129667440389647255859375, 1:397,04669402459602758270648337201948236279296875, 1:198,523347012298013791353241686009741181396484375, 1:99,2616735061490068956766208430048705906982421875, 1:49,63083675307450344783831042150243529534912109375, 1:24,815418376537251723919155210751217647674560546875, 1:12,4077091882686258619595776053756088238372802734375, 1:6,20385459413431293097978880268780441191864013671875, 1:3,101927297067156465489894401343902205959320068359375, 1:1,5509636485335782327449472006719511029796600341796875, 1:775,4818242667667891224723603359755514898300169453125, 1:387,74091213338339456123618016798777574491500847265625, 1:193,870456066691697280618090083993887872457504236328125, 1:96,9352280333458486403090450419969439362287521181640625, 1:48,46761401667292432015452252099847196811437605908203125, 1:24,233807008336462160077261260499235984057188029541015625, 1:12,11690350416823108003863063024961799202859401477078125, 1:6,05845175208411554001931531512480899601429700738546875, 1:3,029225876042057770009657657562404498007148503692734375, 1:1,5146129380210288850004788287812022490035742518463671875, 1:757,3064690105144425002394143906011245017871256259375, 1:378,65323450525722125011970719530056225089356281296875, 1:189,326617252628610625059853597650281125446781406484375, 1:94,6633086263143053125279267788251405627233907032421875, 1:47,33165431315715265626396338941257028136169535162109375, 1:23,665827156578576328131981694706285140680847675760546875, 1:11,8329135782892881640659908473531257034034023878802734375, 1:5,9164567891446440820329954236765625351

Vojenský újezd

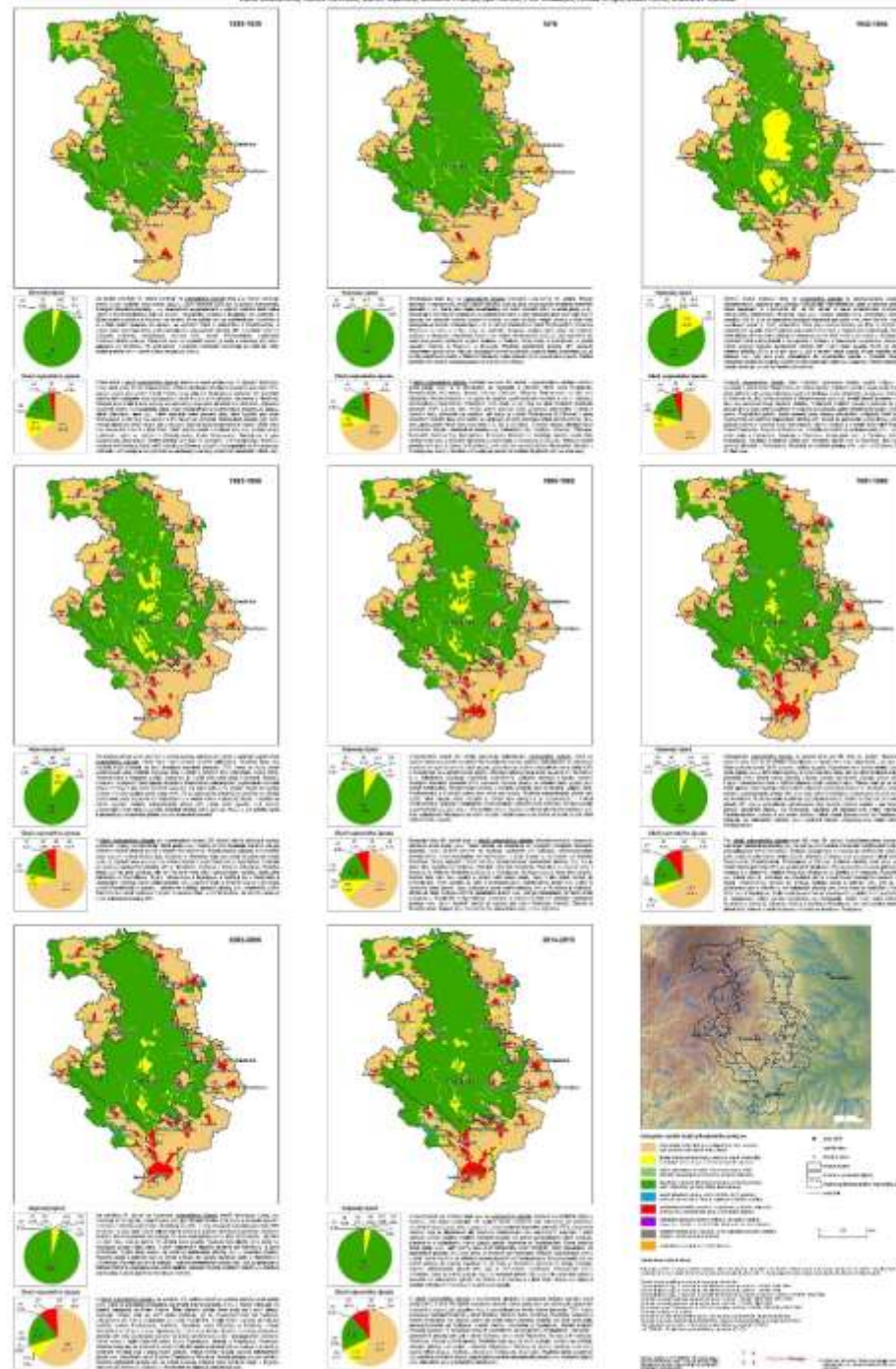

V současnosti se rozloha lesů (66), ve **volanském újezdu** dostává na přibližně stejnou rozlohu, jako byla v polovině 19. století. Mírně rozšířil této kategorie se odehrává ve střední části újezdu, kde je zalesněna část **trvalých travních porostů** (TTP). Zvyšování rozlohy lesa je důsledkem: jak řízeního zalesňování, tak sekundární sukcesie. I přes celkový pokles rozlohy trvalých travních porostů se počet zastavěných ploch zvyšuje, především v východních hranic újezdu poblíž Krumlna a Prostějovic. Klesá rozloha **orné půdy** (67), jejíž plochy jsou buď zastavěny (okolí Podvického) nebo převedeny na **zastavěné plochy** (68), jako tomu je severně od Hamiltonů. Přibývá zastavěných ploch v údolí Velké Hané a na střední severozápadě od Ferdinandka. Rozloha **sadů** (62) se mírně snižuje; do újezdu zasahují pouze sady u Hamiltonů. Naopak se mírně navýšuje rozloha **rekreačních ploch** (69), což je důsledkem rozšiřování rekreačních ploch u Podvíc. Také se mírně zvyšuje rozloha **vodních ploch** (66), a to díky výstavbě rybníků severně od stávajícího rybníku na Osně u Krumlna a v jižní části. Znovu se objevují **ostatní plochy** (66) ve střední a jižní části újezdu.

Okoli vojenského újezdu

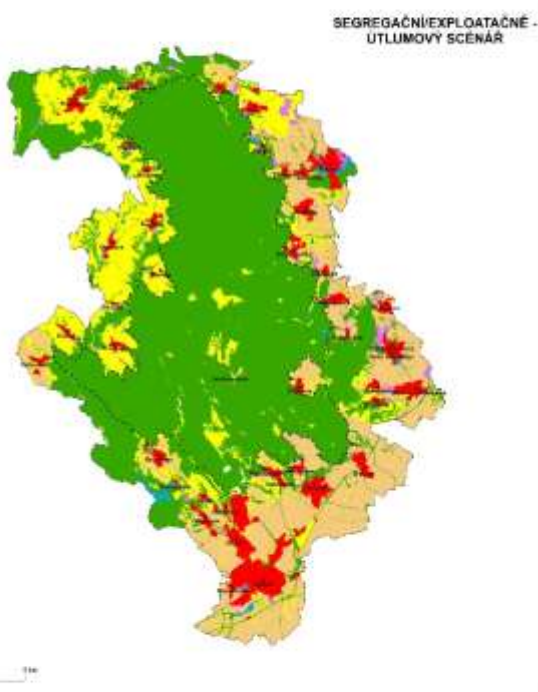
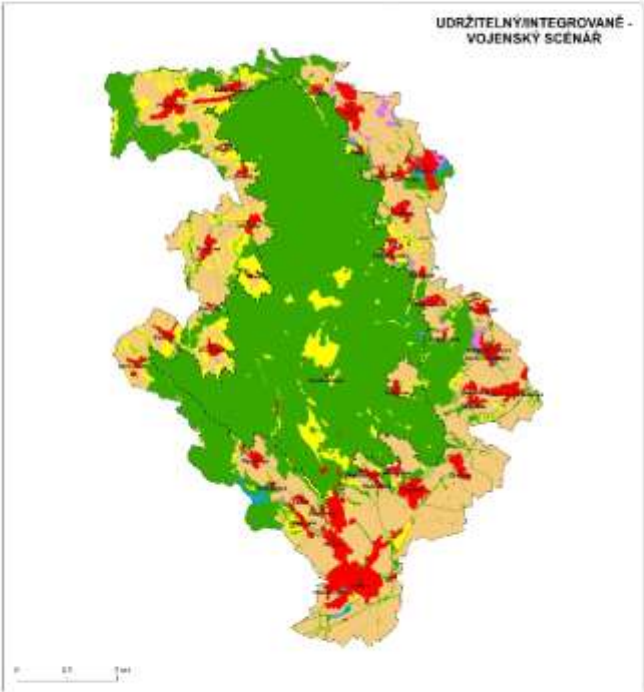
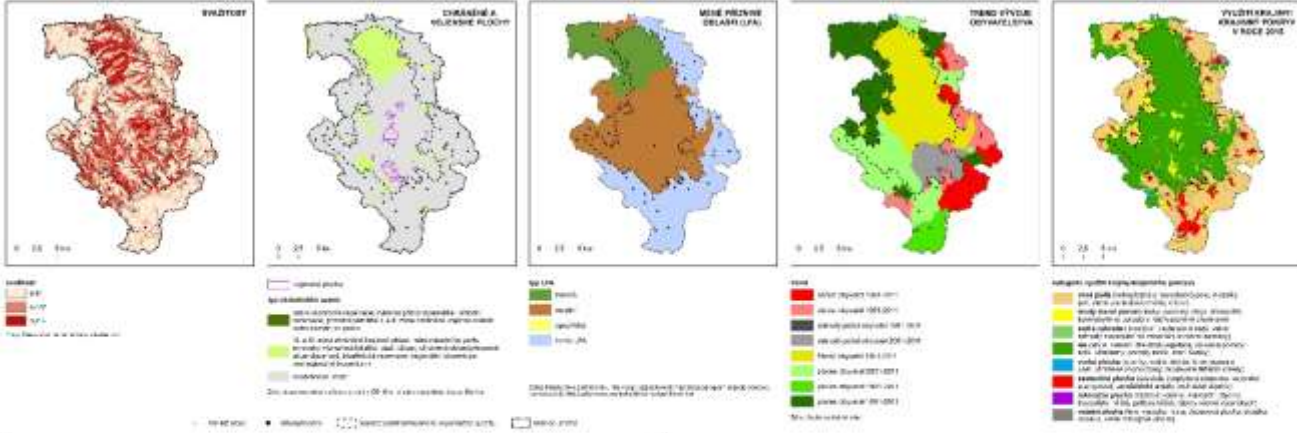

V **okoli vojenského újezdu** v současnosti dochází k významné redukci rozlohy **orné půdy** (OP), a to o 6% oproti minulému období. Orná půda má převážně typ západních francouzských a slovenských újezdů, kde je převládá na **trvalé travní porosty** (TTP). Tento proces je markantní hlavně v okolí Březce, Nových Sadů, Kulčova, Studnice, Bousína a Malého Hradiska. Ze zbytku újezdu se trvalé travní porosty rozšiřují na úkor orné půdy severovýchodně od Výchova, v okolí Hamru, Krumína a Myslejovic. Nárůst trvalých travních porostů je způsoben hlavně zaváděním ekologického zemědělství. Narůstají **zastavěné plochy** (ZP), jak v okolí Výchova, tak v okolí Pustiměřce, Brodku u Prostějova, Plumova, Včelova a Prohlavova. Rozloha **lesů** (L) se také zvyšuje. Jednak se rozšiřují stávající plochy lesů (např. u Žárovic, Myslejovic, Radavice), jednak vznikají nové malé lesíky (okolí Dryvic, Výchova, Brodku u Prostějova, Sněhotče). Rozloha **sadů a zahrad** (SZ) zůstává přibližně stejná, stejně jako rozloha **rekreačních ploch** (RP), **vodních ploch** (VP), **chmelnic** (Ch) **a ostatních ploch** (OP).

SCÉNÁŘE KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU BŘEZINA A JEHO OKOLÍ V ROCE 2050

Michal Štokrův, Marek Haviš, Petr Klusák, Tomáš Král, Zdeněk Kunc, Stanislav Matěš, Roman Němec, Bohumír Procházka, Jan Hroch

4) Závěry a doporučení

- Vojenský újezd Březina se jeví jako vojenský prostor, jenž by měl zůstat zachován.
- Jedním z hlavních důvodů je jeho poloha vůči Univerzitě Obrany se sídlem v blízkém Brně a Vyškově.
- Důležitým aspektem je také velikost újezdu, armáda je schopna využívat celý vojenský prostor s minimálními ekonomickými ztrátami.
- V neposlední řadě jde o skutečnost, že působení vojenského újezdu samo o sobě nemá výraznější negativní dopad na obyvatele okolních obcí, dokonce lze hovořit o pozitivním vlivu např. v oblasti zaměstnanosti a dostupnosti bydlení.
- Je však důležité, aby se občané, jež žijí v jeho zázemí, necítili být omezováni pro špatnou dostupnost některých obcí.
- Správa újezdu by tedy měla vymezit cesty, jež jsou přístupné veřejnosti a také za jakých podmínek (emitovat povolenky či vymezit časy průjezdnosti) a tyto podmínky dodržovat.

4) Závěry a doporučení

- Z dotazníkového šetření mezi obyvateli okolních obcí také vyplynulo, že respondentům kromě špatné dopravní dostupnosti vadí i hluk z vojenských cvičení.
- Tento problém by mohl být ošetřen stavbou protihlukové stěny v místech největší hlukové zátěže.
- Mělo by dojít ke vzniku sdružení obcí či místní akční skupiny za účelem zvýšení vyjednávací pozice vůči vyšším samosprávním celkům, získání finančních prostředků a také za účelem snížení nezaměstnanosti.
- Vzhledem k blízkosti větších měst - Vyškov, Boskovice, Blansko, Prostějov a potažmo krajských měst Brno a Olomouc - by mohly místní orgány veřejné správy přilákat větší množství podnikatelů prostřednictvím výstavby podnikatelského inkubátoru v některé z blízkých obcí.
- Blízkost CHKO Moravský kras nabízí určité možnosti také v oblasti cestovního ruchu (zejména formou cyklostezek).

Děkujeme Vám za pozornost!

Jsou zde nějaké otázky, náměty či připomínky?

